

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 21 d.
(OR. en)

10429/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0204 (COD)

TRANS 410
RELEX 835

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. birželio 21 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 313 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą nustatomos specialios laikinosios priemonės, susijusios su Ukrainos pagal Ukrainos teisę išduotais vairuotojų dokumentais

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 313 final.

Pridedama: COM(2022) 313 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 06 20
COM(2022) 313 final

2022/0204 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą nustatomos specialios laikinosios priemonės, susijusios su Ukrainos pagal Ukrainos teisę išduotais vairuotojų dokumentais

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Per pirmąsias dešimt savaitių nuo 2022 m. vasario 24 d., kai Rusija įsiveržė į Ukrainą, daugiau kaip penki milijonai žmonių išvyko iš Ukrainos bėgdami nuo ginkluotojo konflikto ir ieškodami prieglobsčio kaimyninėse, dažniausiai ES, šalyse¹. Jau 2022 m. kovo 4 d. ES nustatė, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir perkeltiesiems asmenims suteikė laikinąją apsaugą². 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382 nustatytos asmenų, turinčių teisę gauti laikinąją apsaugą arba tinkamą apsaugą pagal nacionalinę teisę, kategorijos. Asmenys, kuriems suteikta laikinoji apsauga, turi teisę gauti leidimą gyventi šalyje visą apsaugos laikotarpį ir teisę į būstą, mokyklą, sveikatos priežiūrą, darbą ir t. t. Vienos valstybės narės išduotas leidimas gyventi šalyje suteikia teisę keliauti Sąjungoje 90 dienų per 180 dienų laikotarpį.

Vairuotojo pažymėjimas suteikia jo turėtojų daugiau judumo galimybių ir palengvina kasdienį gyvenimą, nes jį turintis asmuo gali vairuoti variklio varomas transporto priemones viešuose keliuose. Aptariamajame kontekste šis pažymėjimas skatina asmenų, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, dalyvavimą ekonominėje ir visuomeninėje veikloje jų naujoje aplinkoje.

Remiantis 1968 m. Vienoje pasirašytos Kelių eismo konvencijos (toliau – Vienos konvencija) 41 straipsniu, tam tikromis sąlygomis kiekviena susitariančioji šalis pripažįsta tinkamai kitoje susitariančiojoje šalyje išduotus vietas ir (arba) tarptautinius vairuotojo pažymėjimus. Ukraina ir 23 valstybės narės yra ratifikavusios Vienos konvenciją ir tarpusavyje taiko jos nuostatas, tačiau Ispanija Vienos konvencijos nėra ratifikavusi, o Kipras, Malta ir Airija nėra jos šalys.

Trečiųjų valstybių vairuotojo pažymėjimų pripažinimo ir keitimo taisyklės ir procedūros valstybėse narėse yra nevienodos ir priklauso, be kita ko, nuo konkrečių jų nacionalinės teisės nuostatų arba galiojančių valstybių narių ir konkrečios trečiosios valstybės dvišalių susitarimų. Ukrainos išduotą galiojantį vairuotojo pažymėjimą turintiems asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, derėtų nustatyti suderintą vairuotojo pažymėjimų pripažinimo Sąjungos teritorijoje tvarką, taikytiną tol, kol laikinoji apsauga galios.

Paprastai Ukrainos išduotą galiojantį vairuotojo pažymėjimą turintys asmenys, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, turėtų galėti savo vairuotojo pažymėjimu naudotis ES teritorijoje tol, kol laikinoji apsauga galios. Atsižvelgiant į apsaugos laikinumą, reikalavimo pasikeisti Ukrainos vairuotojo pažymėjimą į valstybės narės išduotą pažymėjimą taikyti nereikėtų. Tai iš esmės palengvins valstybių narių kompetentingoms institucijoms tenkančią našta, nes kitu atveju joms galėtų tekti pakeisti milijonus Ukrainos vairuotojo pažymėjimų. Kartu asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, neprireiks nei nedelsiant laikyti kito teorijos ir (ar) praktikos egzamino (dažnu atveju užsienio kalba) vairuotojo pažymėjimui gauti, nei tikrintis sveikatos laikinos gyvenamosios vietos valstybėje narėje.

¹ Šaltinis: Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuras (<https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine>).

² 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradedama taikyti laikinoji apsauga (OL L 71, 2022 3 4, p. 1).

Pagal Vienos kelių eismo konvenciją susitariančiosios šalys gali reikalauti, kad kitos susitariančiosios šalys išduotą vairuotojo pažymėjimą turintis asmuo, be to pažymėjimo, turėtų (suderinto formato) tarptautinį vairuotojo pažymėjimą. Su šia sritimi susijusi praktika valstybėse narėse nevienoda: turėti tarptautinį vairuotojo pažymėjimą Ukrainos vairuotojo pažymėjimo turėtojai dažnai įpareigojami tam tikrose valstybėse narėse, kurių vietiniai vairuotojo pažymėjimai yra parengti tik kirilica, nors kitose to nereikalaujama. Tol, kol Ukrainoje siaučia karas, šios šalies vairuotojo pažymėjimų turėtojams yra beveik neįmanoma gauti tarptautinį vairuotojo pažymėjimą, išduotą kompetentingų Ukrainos institucijų. Todėl asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, reikalavimo kartu su Ukrainos vairuotojo pažymėjimu turėti tarptautinį vairuotojo pažymėjimą nereikėtų taikyti bent tol, kol nepasibaigs laikinosios apsaugos laikotarpis. Šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis reikėtų netaikyti ir reikalavimo pateikti patvirtintą galiojančio Ukrainos vairuotojo pažymėjimo vertimą, nes tai gali būti brangu ir dėl to žmonės, kurie bėgdami iš savo šalies galbūt prarado visas santaupas, patirtų papildomų išlaidų. Be to, ne didžiuosiuose Europos Sąjungos miestuose yra įsikūrę labai nedaug prisiekusių vertėjų, o patvirtintam vertimui atlikti dažnai privaloma asmeniškai pateikti dokumentų originalus.

Panašūs argumentai yra aktualūs autobusų ir sunkvežimių vairuotojų profesinės kompetencijos pažymėjimų atveju. Paprastai, pagal Direktyvą 2003/59/EB³, kurią Ukraina jau taiko tarptautinio vežimo srityje dirbantiems vairuotojams⁴, tokių profesinės kompetencijos pažymėjimų administracinis galiojimas neviršija penkerių metų. Atsižvelgiant į aplinkybes, kvalifikuotiems profesionaliems vairuotojams, dėl karo pabėgusiems iš Ukrainos, turėtų būti suteikta tinkama galimybė vykdyti ekonominę veiklą Europos Sąjungoje. Tam, kad būtų pasirengta veiksmingai ir suderintai įgyvendinti atitinkamas šio pasiūlymo nuostatas, Komisija apsikeis nuomonėmis valstybių narių priimtų nacionalinių taisyklių klausimais su ekspertais, paskirtais pagal Direktyvos 2003/59/EB 11a straipsnio 4 dalį.

Kaip numatyta Veiksmų plane dėl ES ir Ukrainos solidarumo koridorių ir atsižvelgiant į esamas aplinkybes, iš Ukrainos atvykusiems profesionaliems vairuotojams reikėtų sudaryti palankesnes sąlygas įsidarbinti Europos Sąjungoje, t. y. nustatyti specialias profesinės kompetencijos pažymėjimų išdavimo Ukrainos profesionaliems vairuotojams taisykles. Atsižvelgiant į vis augantį bendrą sunkvežimių vairuotojų trūkumą, dėl vykstančios Ukrainos uostų Juodojoje jūroje blokados ES ir Ukrainos alternatyvias logistikos jungtis ir nuolatinę Ukrainos priegą prie savo eksporto rinkų reikėtų stiprinti.

Paprastai vairuotojo pažymėjimai ir profesinės kompetencijos pažymėjimai būna riboto galiojimo. Tačiau, kol Ukrainoje siaučia karas, jai gali nepavykti užtikrinti administracinio pajėgumo, reikalingo šiems atskiriems dokumentams atnaujinti. Šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis Ukrainos vyriausybė galėtų nuspręsti pratęsti šių dokumentų galiojimą. Tuo atveju Ukraina turėtų tinkamai apie tokį pratęsimą informuoti Sąjungą ir valstybes nares. Valstybės narės turėtų pripažinti Ukrainos vairuotojo pažymėjimų galiojimo pratęsimą pasibaigus jų administraciniam galiojimo laikotarpiui bent iki laikinosios apsaugos laikotarpio pabaigos.

³ 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičianti Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 76/914/EEB (OL L 226, 2003 9 10, p. 4.).

⁴ Pagal 2014 m. ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo (OL L 161, 2014 5 29, p. 1961–1967) XXXII priedo nuostatas. Pradėti taikyti direktyvą vairuotojams, dirbantiems nacionalinio vežimo srityje tik Ukrainoje, buvo numatyta 2019 m. lapkričio 1 d., bet procesas vėluoja.

Bėgant nuo karo svarbūs dokumentai, kaip antai vairuotojo pažymėjimai ar profesinės kompetencijos pažymėjimai, dažnai pametami, pavagiami arba paliekami karo zonoje be galimybės juos iškart atgauti. Tokiais atvejais valstybės narės, atlikusios patikrinimą, pavyzdžiui, Ukrainos nacionaliniame elektroniniame vairuotojo pažymėjimų registre, turėtų galėti išduoti laikinus pažymėjimus, laikinosios apsaugos laikotarpiu pakeičiančius pažymėjimų originalus. Tokią praktiką palengvintų valstybių narių kompetentingoms institucijoms suteikta prieiga prie Ukrainos vairuotojo pažymėjimų registro. Neturėdamos galimybės patikrinti perkeltųjų asmenų pateiktos informacijos tikrumo, valstybės narės turėtų tokius laikinus vairuotojų dokumentus atsisakyti išduoti. Be to, remiantis Ukrainos skaitmeninės transformacijos ministerijos duomenimis, beveik 5,7 mln. vairuotojo pažymėjimų buvo išduoti per mobiliąją piliečių portalą programėlę DIIA („veiksmas“ ukrainiečių kalba). DIIA leidžia išduoti ir patikrinti elektroninius dokumentus ir teikti viešąsias paslaugas. Nors programėlė DIIA neatitinka 2021 m. rugsėjo mėn. paskelbto ISO 18013-5 standarto, taikomo mobiliesiems vairuotojo pažymėjimams, ji sudaro sąlygas patikrinti vairuotojo teises, o tai aktualu šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis, kurioms skirtas šis reglamentas.

Galiausiai šio reglamento nuostatos taikomos išskirtinėms aplinkybėms ir jomis nustatomos išimtys, kurios įprastomis sąlygomis nebūtų taikomos. Todėl ypač svarbu, kad užtikrinant šio reglamento įgyvendinimą eismo dalyviams ir pėstiesiems nebūtų keliama pavojaus leidus neturintiems teisės vairuoti asmenims vairuoti ES keliuose. Atsižvelgiant į tai, valstybių narių kompetentingos institucijos, siekdamos kovoti su sukčiavimu ir klastojimu, turėtų įgyvendinti tinkamas priemones.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Siūlomo reglamento nuostatomis papildomos galiojančios Sąjungos taisyklės, taikomos vairuotojo pažymėjimams (2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų⁵) ir tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinei kvalifikacijai ir periodiniam mokymui (Direktyva 2003/59/EB). Nė vienoje iš šių dviejų direktyvų nėra nustatyta trečiųjų valstybių išduotų atitinkamų dokumentų pripažinimo bendrų taisyklių. Tačiau tokia bendra tvarka yra reikalinga konkrečiomis išskirtinėmis aplinkybėmis, susiklosčiusiomis dėl neišprovokuotos ir nepateisinamos Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą, nes ja numatomas administracinis būdas sumažinti biurokratinę naštą ir kartu užtikrinti eismo saugą Sąjungoje.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymu papildomos Sąjungos taikomos perkeltųjų asmenų laikinosios apsaugos taisyklės, visų pirma 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas⁶, ir kuriuo, pagal 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvą 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikinąją apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą⁷, pirmą kartą nustatyta, kad Sąjungoje yra perkeltųjų asmenų, kuriems teko palikti Ukrainą dėl ginkluotojo konflikto, masinis srautas. Pasiūlymu tiems perkeltiesiems asmenims leidžiama naudotis dokumentais, reikalingais vairuojant motorines transporto priemones Sąjungos viešųjų kelių tinkle ir užsiimant profesine vairavimo veikla, taip skatinant tų perkeltųjų asmenų ekonominę ir socialinę

⁵ OL L 403, 2006 12 30, p. 18.

⁶ OL L 71, 2022 3 4, p. 1.

⁷ OL L 212, 2001 8 7, p. 12.

integraciją. Be to, šiuo pasiūlymu numatomos kelios mažareikšmės nuo direktyvų 2003/59/EB ir 2006/126/EB nukrypti leidžiančios nuostatos, kuriomis tenkinami konkretūs šiomis aplinkybėmis atsiradę poreikiai.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 91 straipsnio 1 dalies c punktas.

• Subsidiarumo principas

Sąjunga jau yra priėmusi teisėkūros procedūra priimamų aktų, susijusių su vairuotojo pažymėjimais (Direktyva 2006/126/EB) ir tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradine kvalifikacija ir periodiniu mokymu (Direktyva 2003/59/EB). Pirmiau nurodyti pakeitimai priimti neviršijant kompetencijos, Sąjungai suteiktos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 91 straipsnio 1 dalies c punktu. Pagal šią nuostatą, Europos Parlamentas ir Taryba, veikdami pagal bendro sprendimo procedūrą, privalo nustatyti transporto saugą didinančias priemones.

Siūlomomis taisyklėmis siekiama gerinti kelių saugą, vieną iš transporto saugos aspektų, ir kartu sudaryti ekonominės ir socialinės integracijos sąlygas asmenims, perkeltiems dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą. Tokiomis priemonėmis numatyta užtikrinti asmenų, kuriems suteikta laikinoji apsauga, judėjimo laisvę Sąjungoje vairuojant variklio varomas transporto priemones ir laisvę dirbti užsiimant profesine vairavimo veikla, kartu užtikrinant šios veiklos saugumo aspektus ir standartus, taikytinus Sąjungoje.

Šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, nes karo Ukrainoje sukeltai problemos, darančios poveikį visai Europos Sąjungai, spręsti reikalinga suderinta reguliavimo tvarka ir koordinavimo veiksmai. Todėl dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu.

• Proporcingumo principas

Atsižvelgiant į neišprovokuotos ir nepateisinamos Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą poveikio mastą ir rimtumą, šis Sąjungos veiksmas yra reikalingas siekiant sudaryti sąlygas tinkamai veikti atitinkamais Sąjungos teisės aktais numatytiems laikinosios apsaugos mechanizmomis. Siūlomu reglamentu nustatomos tikslinės laikinosios priemonės yra susijusios tik su dabartine situacija ir neviršija to, kas būtina teisiniam tikrumui, kelių saugai ir sklandžiam vidaus rinkos veikimui užtikrinti.

• Priemonės pasirinkimas

Šis pasiūlymas yra susijęs su specialiomis nuostatomis, kurios turi įtakos kelių direktyvų taikymui. Tam, kad vežėjams ir kitiems suinteresuotiems subjektams, taip pat valstybių narių institucijoms būtų užtikrintas teisinis tikrumas, siūlomo akto nuostatos turėtų būti taikomos nedelsiant ir tiesiogiai. Todėl šis teisėkūros procedūra priimamas aktas turėtų būti tiesiogiai taikomas reglamentas, kurio nereikia perkelti į nacionalinę teisę.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Tai netaikoma, nes padėtis, dėl kurios reikėjo parengti šį pasiūlymą, yra išskirtinė, laikina ir vienkartinė, o pasiūlymas nesusijęs su galiojančių teisės aktų tikslais.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Atsižvelgiant į klausimo skubumą, oficialių konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis surengta nebuvo. Tačiau keturis kartus (2022 m. kovo 17 d. ir 31 d., balandžio 13 d. ir gegužės 12 d.) neoficialiai pasikeista nuomonėmis su Vairuotojo pažymėjimų reikalų komiteto nariais ir kartu šiek tiek aptartas profesinės kompetencijos pažymėjimų klausimas.

Konsultuojantis įsitikinta, kad egzistuoja taisyklių, taikomų trečiųjų valstybių išduotiems oficialiems vairuotojų dokumentams, įvairovė. Situacija įvairiose valstybėse narėse smarkiai skiriasi, nes dauguma aktualių aspektų reguliuojami nacionalinėmis nuostatomis. Atsižvelgę į didelį padėties poveikio mastą ir būtinybę nedelsiant imtis priemonių, valstybių narių ekspertai nutarė, kad ES veiksmai šioje srityje yra būtini.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Kaip paaiškinta, dėl padėties skubumo surinkti tinkamų ekspertinių žinių nebuvo įmanoma.

- **Poveikio vertinimas**

Atsižvelgiant į padėties skubumą, poveikio vertinimas nebuvo atliktas. Šiuo pasiūlymu jokių atveju nekeičiami susijusių Sąjungos teisės aktų principai ir mechanizmai.

- **Pagrindinės teisės**

Šiuo pasiūlymu siekiama sudaryti palankesnes sąlygas laisvai judėti Sąjungoje asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriuo atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą nustatomos specialios laikinosios priemonės, susijusios su Ukrainos pagal Ukrainos teisę išduotais vairuotojų dokumentais**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁸,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁹,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) 2022 m. vasario 24 d. Rusijos ginkluotosios pajėgos keliose vietose iš Rusijos Federacijos, Baltarusijos ir Ukrainos Vyriausybės nekontroliuojamų teritorijų pradėjo plataus masto invaziją į Ukrainą. Taigi didelės Ukrainos teritorijos dalys šiuo metu yra ginkluotojo konflikto zonos, iš jų pabėgo ar bėga milijonai gyventojų;
- (2) reaguodama į šią neišprovokuotą ir nepateisinamą karinę agresiją prieš Ukrainą, Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382¹⁰ Taryba pirmą kartą pagal savo direktyvą 2001/55/EB¹¹, kuria nustatytos asmenų, turinčių teisę gauti laikinąją apsaugą arba tinkamą apsaugą pagal nacionalinę teisę, kategorijos, nustatė, kad Sąjungoje yra perkeltųjų asmenų, kuriems teko palikti Ukrainą dėl ginkluotojo konflikto, masinis srautas;
- (3) vairuotojo pažymėjimas jo turėtojų suteikia daugiau judumo galimybių ir palengvina kasdienį gyvenimą, nes jį turintis asmuo gali vairuoti variklio varomas transporto priemones. Norint dirbti Europos Sąjungoje įsteigtoje įmonėje krovinių ir keleivių transporto priemonių profesionaliu vairuotoju, privaloma turėti profesinės

⁸ OL C , , p. .

⁹ OL C , , p. .

¹⁰ 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradedama taikyti laikinoji apsauga (OL L 71, 2022 3 4, p. 1).

¹¹ 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimančių tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą (OL L 212, 2001 8 7, p. 12).

kompetencijos pažymėjimą. Aptariamajame kontekste abu dokumentai skatina asmenų, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, dalyvavimą ekonominėje ir visuomeninėje veikloje jų naujoje aplinkoje;

- (4) pagal Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimo¹² XXXII priedą Ukraina suderino savo teisės aktus su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/59/EB¹³ nuostatomis, visų pirma siekdama sudaryti sąlygas tarptautinio vežimo srityje dirbantiems autobusų ir sunkvežimių vairuotojams išduoti atitinkamus profesinės kompetencijos pažymėjimus;
- (5) 1968 m. Vienoje sudarytoje Kelių eismo konvencijoje (toliau – 1968 m. Kelių eismo konvencija), kurios šalis Ukraina yra, numatomos tam tikros taisyklės, pagal kurias leidžiama tam tikromis sąlygomis pripažinti vairuotojo pažymėjimus; tačiau ne visos valstybės narės yra tos konvencijos šalys. Be to, šiuo metu nėra suderintos Sąjungos tvarkos, taikomos trečiųjų valstybių, kaip antai Ukrainos, išduotų vairuotojo pažymėjimų ir profesinės kompetencijos pažymėjimų keitimui. Su vairuotojo pažymėjimų keitimu susiję reikalavimai daugiausia nustatyti valstybių narių nacionalinės teisės aktuose arba galiojančiuose valstybių narių ir Ukrainos dvišaliuose susitarimuose. Nevienodi skirtingų Sąjungos valstybių narių taikomi reikalavimai, visų pirma susiję su vairuotojo pažymėjimų ir profesinės kompetencijos pažymėjimų pripažinimu, gali neigiamai paveikti perkeltųjų asmenų, bėgančių nuo Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą, gyvenimą ir laisves tuo metu, kai jie yra ypač pažeidžiami;
- (6) todėl šiomis aplinkybėmis derėtų nustatyti bendrą Sąjungos tvarką, taikomą Ukrainos išduotų vairuotojo pažymėjimų, kurių turėtojai yra asmenys, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, pripažinimui. Siekiant sumažinti valstybių narių institucijoms ir asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, tenkančią naštą, tinkamai tiems asmenims Ukrainos išduoti vairuotojo pažymėjimai turėtų būti pripažįstami tol, kol galios jų laikinoji apsauga, neįpareigojant tų pažymėjimų turėtojų juos pasikeisti;
- (7) 1968 m. Kelių eismo konvencija vairuotojo pažymėjimų turėtojai įpareigojami pateikti tarptautinius vairuotojo pažymėjimus, kad tam tikrais atvejais būtų pripažinta jų teisė vairuoti. Iš jų taip pat gali būti pareikalauta pateikti patvirtintą turimo vairuotojo pažymėjimo vertimą. Šiais reikalavimais užkraunama neproporcinga našta iš Ukrainos perkeltiesiems asmenims, kurie daugeliu atvejų jų laikytis neįstengtų. Todėl Sąjungos teritorijoje asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, nereikėtų taikyti reikalavimo tokius dokumentus pateikti;
- (8) nors Ukraina jau yra suderinusi savo nacionalinę teisę su Direktyvos 2003/59/EB nuostatomis, susijusiomis su tarptautinio vežimo srityje dirbančiais vairuotojais, Ukrainos profesionalieji vairuotojai, pageidaujantys dirbti Sąjungoje įsisteigusiose kelių transporto įmonėse, vis dar privalo gauti Sąjungoje išduodamą profesinės kompetencijos pažymėjimą. Todėl valstybės narės, ketinančios išduoti specialų profesinės kompetencijos pažymėjimą asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę ir kurie turi pagal Ukrainos nacionalinės teisės aktus šios šalies išduotus profesinės kompetencijos pažymėjimus, turėtų galėti tiems asmenims išduoti vairuotojo kvalifikacinę kortelę, nurodytą Direktyvoje

¹² OL L 161, 2014 5 29, p. 3.

¹³ 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičianti Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 76/914/EEB (OL L 226, 2003 9 10, p. 4.).

2003/59/EB, arba atitinkamame vairuotojo pažymėjime įrašyti specialų laikiną Sąjungos kodą 95.01, siekiant Ukrainos išduoto profesinės kompetencijos pažymėjimo, apibrėžto 2 straipsnio b punkte, turėtojai suteikti tas pačias teises kaip suteiktosios asmenims, kvalifikuotiems vykdyti vairavimo veiklą, kuriai taikomas Direktyvos 2003/59/EB 1 straipsnis. Tuo tikslu valstybės narės turėtų priimti nacionalines taisykles, kuriomis būtų nustatyta papildomo privalomo mokymo ir vėliau laikomo egzamino apimtis ir trukmė, kad būtų užtikrinta, jog atitinkami asmenys laikytųsi standartų, susijusių su Direktyvoje 2003/59/EB apibrėžta pradine kvalifikacija ir periodiniu mokymu. Gavusios pareiškimą dėl profesinės kompetencijos pažymėjimo praradimo ar vagystės, valstybės narės, prieš išduodamos tą specialų profesinės kompetencijos pažymėjimą, taip pat turėtų patikrinti, be kita ko, nusiųsdamos užklausa Ukrainos kompetentingoms institucijoms, ar atitinkamas asmuo turi Ukrainos išduotą galiojantį profesinės kompetencijos pažymėjimą;

- (9) paprastai vairuotojo pažymėjimai ir profesinės kompetencijos pažymėjimai yra riboto galiojimo, todėl juos reikia periodiškai atnaujinti. Dėl dabartinių aplinkybių Ukraina savo užduočių atlikti įprastu būdu negali, todėl gali neturėti galimybių atnaujinti išduotų administracinių dokumentų. Todėl valstybės narės turėtų pripažinti visus Ukrainos priimtus ar galbūt priimsimus sprendimus atnaujinti vairuotojų dokumentus, kurių galiojimas pasibaigė ar pasibaigs, tokį laikotarpį, kokį bus taikoma laikinoji apsauga. Ukraina turėtų tinkamai apie tokius sprendimus informuoti Sąjungą ir jos valstybes nares;
- (10) bėgant nuo karo vairuotojo pažymėjimai dažnai pametami, pavagiami ar paliekami karo zonoje be galimybės juos iškart atgauti. Tokiais atvejais valstybėms narėms turėtų būti leidžiama išduoti laikinus vairuotojo pažymėjimus, laikinosios apsaugos laikotarpiu pakeisiančius pažymėjimų originalus, jeigu valstybių narių kompetentingos institucijos turi galimybę patikrinti perkeltųjų asmenų pateiktą informaciją, pavyzdžiui, prisijungdamos prie Ukrainos nacionalinių registrų. Tokie dokumentai turėtų būti abipusiškai pripažįstami Sąjungoje, o jų administracinis galiojimas neturėtų viršyti laikinosios apsaugos laikotarpio trukmės;
- (11) kova su sukčiavimu ir dokumentų klastojimu padeda užtikrinti kelių saugą ir teisėsaugą. Tam turėtų būti nustatyti koordinavimo mechanizmai, padėsiantys sėkmingai kovoti su sukčiavimu ir dokumentų klastojimu įgyvendinant šį reglamentą;
- (12) kadangi šio reglamento tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, tačiau to tikslo dėl veiksmo masto ir poveikio būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, pagal ES sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidarumo principą Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos specialios laikinosios priemonės, taikytinos Ukrainos pagal Ukrainos teisės aktus išduotiems vairuotojų dokumentams, kurių turėtojams pagal Direktyvą 2001/55/EB ir Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382 yra suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente „vairuotojų dokumentai“ –

- (a) Ukrainos išduoti vairuotojo pažymėjimai, įrodantys, kokiomis sąlygomis jam leidžiama vairuoti pagal Ukrainos teisę;
- (b) Ukrainos pagal Ukrainos nacionalinės teisės aktus, priimtus įgyvendinant Direktyvą 2003/59/EB pagal Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimo XXXII priedo 368 straipsnio 1 dalį, išduoti profesinės kompetencijos pažymėjimai, kurių turėtojai yra kelių transporto priemonių vairuotojai, vykdanys tarptautinio krovinių ar keleivių vežimo keliais veiklą, kuriai ta direktyva taikoma.

3 straipsnis

Ukrainos išduotų vairuotojo pažymėjimų pripažinimas

- 1. Ukrainos išduoti galiojantys vairuotojo pažymėjimai pripažįstami Sąjungos teritorijoje, kai jų turėtojams pagal Direktyvą 2001/55/EB ir Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382 yra suteikta laikinoji apsauga arba tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, bent iki jų laikinosios apsaugos galiojimo pabaigos.
- 2. Kai asmuo, kuriam suteikta laikinoji apsauga arba tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, turi 1 dalyje nurodytą vairuotojo pažymėjimą, valstybės narės nereikalauja pateikti nei to pažymėjimo patvirtinto vertimo, nei 1968 m. Vienoje sudarytos Kelių eismo konvencijos 41 straipsnio 1 dalyje nurodyto tarptautinio vairuotojo pažymėjimo.

4 straipsnis

Profesinės kompetencijos pažymėjimai

- 1. Gavusi Ukrainos išduoto profesinės kompetencijos pažymėjimo, apibrėžto 2 straipsnio b punkte, turėtojo, kuriam pagal Direktyvą 2001/55/EB ir Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382 yra suteikta laikinoji apsauga arba tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, prašymą, valstybė narė, kurioje tam turėtojui išduotas leidimas laikinai gyventi arba kurioje tam turėtojui suteikta tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, gali:
 - (a) nukrypdama nuo Direktyvos 2006/126/EB I priedo 12 punkto, atitinkamo asmens vairuotojo pažymėjimo antros pusės 12 laukelyje pažymėti specialų laikiną Sąjungos kodą 95.01 ir jo galiojimo terminą, jeigu tas asmuo turi Sąjungos modelio vairuotojo pažymėjimą, išduotą tos valstybės narės, arba
 - (b) išduoti tam asmeniui Direktyvos 2003/59/EB 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą vairuotojo kvalifikacinę kortelę, jos antros pusės 10 laukelyje pažymėjus specialų laikiną Sąjungos kodą 95.01 ir jo galiojimo terminą.

Tokios vairuotojo kvalifikacinės kortelės išduodamos ir tokie vairuotojo pažymėjimai kodu pažymimi tik tuo atveju, kai jų turėtojui pagal Direktyvą 2001/55/EB ir Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382 yra suteikta laikinoji apsauga arba tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę.

- 2. 1 dalies a ir b punktuose nurodytos vairuotojo kvalifikacinės kortelės ir žymos ant vairuotojo pažymėjimų Sąjungos teritorijoje abipusiškai pripažįstamos. Tokių

vairuotojo kvalifikacinių kortelių ar tokių pažymėtų vairuotojų pažymėjimų turėtojai laikomi įvykdžiusiais Direktyvos 2003/59/EB 3 straipsnyje nurodytą privalomos pradinės kvalifikacijos reikalavimą, taikomą asmenims, pageidaujantiems užsiimti vairavimo veikla.

3. Tokių vairuotojo kvalifikacinių kortelių ar tokių laikinų Sąjungos kodų, pažymėtų ant vairuotojų pažymėjimų, administracinis galiojimas neviršija Direktyvos 2001/55/EB 4 straipsnyje nurodyto laikinosios apsaugos laikotarpio, taikomo perkeltiesiems asmenims iš Ukrainos, turėtojai suteiktos laikinosios apsaugos ar tinkamos apsaugos pagal nacionalinę teisę laikotarpio ir vairuotojo pažymėjimo galiojimo, priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė.

Jeigu pagal Direktyvos 2001/55/EB 4 straipsnį laikinosios apsaugos laikotarpis pratęsiamas, valstybė narė, kurioje jo turėtojai išduotas leidimas laikinai gyventi arba kurioje tam turėtojai suteikta tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, pagal 1 dalį išduotą dokumentą atitinkamai atnaujina.

4. Prieš išduodamos 1 dalyje nurodytą vairuotojo kvalifikacinę kortelę arba, kaip nurodyta 1 dalyje, ant vairuotojo pažymėjimo pažymėdamos specialų laikiną Sąjungos kodą 95.01 valstybės narės pareikalauja, kad toje dalyje nurodytas profesinės kompetencijos pažymėjimo turėtojas užbaigtų papildomą privalomą mokymą ir po jo išlaikytų egzaminą, kad būtų įsitikinta, kad vairuotojo žinių lygis atitinka Direktyvos 2003/59/EB I priedo 1 skirsnyje nustatytą privalomą lygį.

Papildomo privalomo mokymo trukmė neviršija 60 valandų, į kurias įeina bent 10 individualaus vairavimo valandų, kaip nurodyta Direktyvos 2003/59/EB I priedo 2 skirsnio 2.1 punkte.

To mokymo pabaigoje valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskirtas subjektas surengia vairuotojui rašytinį arba žodinį egzaminą.

Prieš išduodamos vairuotojo kvalifikacinę kortelę arba pažymėdamos vairuotojo pažymėjimą, kaip nurodyta 1 dalyje, valstybės narės informuoja Komisija apie pagal šį straipsnį priimtas nacionalines taisykles.

5. Profesinės kompetencijos pažymėjimo, apibrėžto 2 straipsnio b punkte ir priklausančio asmeniui, kuriam pagal Direktyvą 2001/55/EB ir Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382 yra suteikta laikinoji apsauga arba tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, praradimo ar vagystės atveju valstybė narė, kurioje tam asmeniui išduotas leidimas laikinai gyventi arba kurioje jam suteikta tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, gavusi to asmens prašymą, gali patikrinti, be kita ko, nusiųsdama užklausą Ukrainos kompetentingoms institucijoms, ar tas asmuo turi galiojantį Ukrainos pagal Ukrainos nacionalinės teisės aktus išduotą profesinės kompetencijos pažymėjimą ir ar tas asmuo neturi kitos valstybės narės pagal 1 dalį pažymėto ar išduoto dokumento.

Atlikusi tą patikrinimą atitinkama valstybė narė, taikydama 1 ir 2 dalyse nustatytą tvarką, gali išduoti vairuotojo kvalifikacinę kortelę arba specialiu laikinu Sąjungos kodu 95.01 pažymėti vairuotojo pažymėjimą.

6. Valstybės narės neišduoda vairuotojo kvalifikacinės kortelės ir nepažymi vairuotojo pažymėjimo specialiu laikinu Sąjungos kodu 95.01, kaip nurodyta 1 dalyje, kai jų turėtojai nebetaikoma pagal Direktyvą 2001/55/EB ir Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382 suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę.

5 straipsnis

Ukrainos išduotų nebegaliojančių vairuotojo dokumentų galiojimo pratęsimas

Nedarant poveikio 1 straipsniui, tais atvejais, kai Ukraina priima sprendimus pratęsti nebegaliojančių savo išduotų vairuotojo dokumentų galiojimą, valstybės narės tuos sprendimus pripažįsta, jeigu Ukraina apie tai informuoja Sąjungą ir jos valstybės narės.

6 straipsnis

Prarasti ar pavogti Ukrainos išduoti vairuotojo pažymėjimai

1. Kai asmuo, kuriam pagal Direktyvą 2001/55/EB ir Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382 yra suteikta laikinoji apsauga arba tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, deklaruoja, kad pametė savo vairuotojo pažymėjimą ar jis buvo iš jo pavogtas, valstybė narė, kurioje tam asmeniui išduotas leidimas laikinai gyventi arba kurioje jam suteikta tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, gavusi to asmens prašymą, patikrina, be kita ko, nusiųsdama užklausą Ukrainos kompetentingoms institucijoms, ar to asmens įgytos vairavimo teisės atitinka Ukrainoje taikytinus teisės aktus ir ar jokia kita valstybė narė nėra tam asmeniui jau išdavusi vairuotojo pažymėjimo pagal šį straipsnį, visų pirma siekdama įsitikinti, kad vairuotojo pažymėjimas nebuvo apribotas, panaikintas arba jo galiojimas laikinai sustabdytas.
2. Nukrypstant nuo Direktyvos 2006/126/EB 11 straipsnio 6 dalies, atlikusi 1 dalyje nurodytą patikrinimą, valstybė narė gali atitinkamam asmeniui išduoti tos pačios kategorijos ar kategorijų vairuotojo pažymėjimą pagal Sąjungos modelį, nustatytą Direktyvos 2006/126/EB I priede. Šiuo atveju, nukrypstant nuo Direktyvos 2006/126/EB I priedo 12 punkto, valstybės narės vairuotojo pažymėjimo 12 laukelyje įrašo specialų laikiną Sąjungos kodą 99.01, kurio reikšmė – „Specialiai išduotas pažymėjimas, galiojantis tik laikinosios apsaugos laikotarpiu (Ukrainos pažymėjimas pamestas ar pavogtas)“.
3. 2 dalyje nurodytas vairuotojo pažymėjimas abipusiškai pripažįstamas Sąjungoje. Jo administracinis galiojimas neviršija nei Direktyvos 2001/55/EB 4 straipsnyje nurodyto laikinosios apsaugos laikotarpio, taikomo perkeltiesiems asmenims iš Ukrainos, nei turėtojai suteiktos laikinosios apsaugos ar tinkamos apsaugos pagal nacionalinę teisę laikotarpio, priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė.

Jeigu pagal Direktyvos 2001/55/EB 4 straipsnį laikinosios apsaugos laikotarpis pratęsiamas, valstybė narė, kurioje jo turėtojai išduotas leidimas laikinai gyventi arba kurioje tam turėtojai suteikta tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, pagal 2 dalį išduotą vairuotojo pažymėjimą atitinkamai atnaujiną.
4. Kai atlikti 1 dalyje nurodyto patikrinimo neįmanoma, atitinkama valstybė narė 2 dalyje nurodyto vairuotojo pažymėjimo neišduoda. Tuo atveju valstybė narė pagal savo nacionalinės teisės aktus atitinkamam asmeniui gali išduoti išskirtinai jos teritorijoje galiojantį vairuotojo pažymėjimą pagal kitą modelį nei nustatytasis Direktyvos 2006/126/EB I priede.
5. 2 dalyje nurodyto vairuotojo pažymėjimo valstybės narės neatnaujiną tuo atveju, jeigu jo turėtojai nebetaikoma pagal Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382 suteikta laikinoji apsauga ar tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę.

7 straipsnis

Sukčiavimo ir klastojimo prevencija

Taikydamos šį reglamentą, valstybės narės naudoja visas tinkamas kovos su sukčiavimu ir vairuotojo dokumentų klastojimu priemones, be kita ko, atlieka tais dokumentais suteiktų teisių patikrinimą.

Valstybės narės šio reglamento nuostatų netaiko vairuotojų dokumentams, kuriuos Ukraina yra išdavusi elektronine forma, jeigu neturi galimybės patikrinti jų autentiškumo, vientisumo ir galiojimo.

8 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Šis reglamentas nustoja galioti kitą dieną po dienos, kurią pagal Direktyvos 2001/55/EB 6 straipsnį pasibaigia laikinosios apsaugos taikymo perkeltiesiems asmenims iš Ukrainos laikotarpis, nurodytas tos direktyvos 4 straipsnyje.
3. Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas